

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Sigurnost u nesigurnim vremenima: štednja u doba trgovinske i političke neizvjesnosti

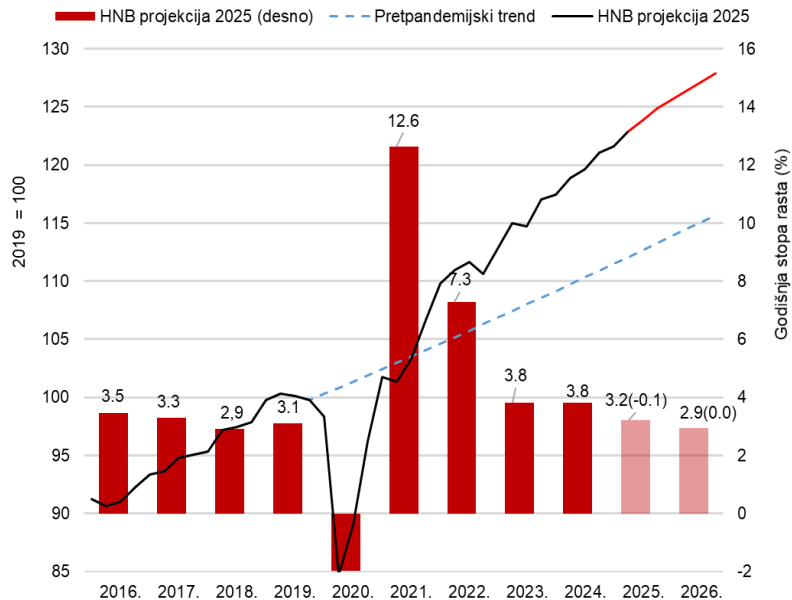
Svjetski dan štednje, Hrvatska gospodarska komora

Sandra Švaljek
30.10.2025.

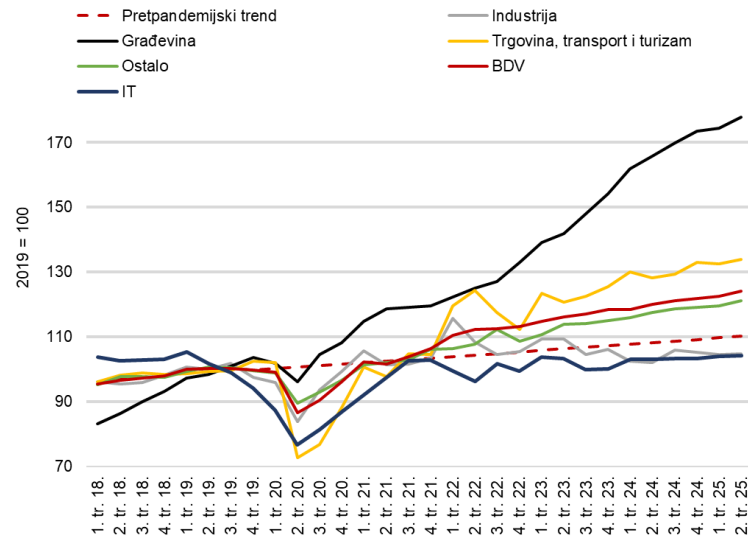
Visok rast BDP-a u posljednjih nekoliko godina, podržan prije svega snažnom aktivnošću uslužnog sektora i građevine ...

Projekcija BDP-a

Izvori: DZS; projekcija HNB-a

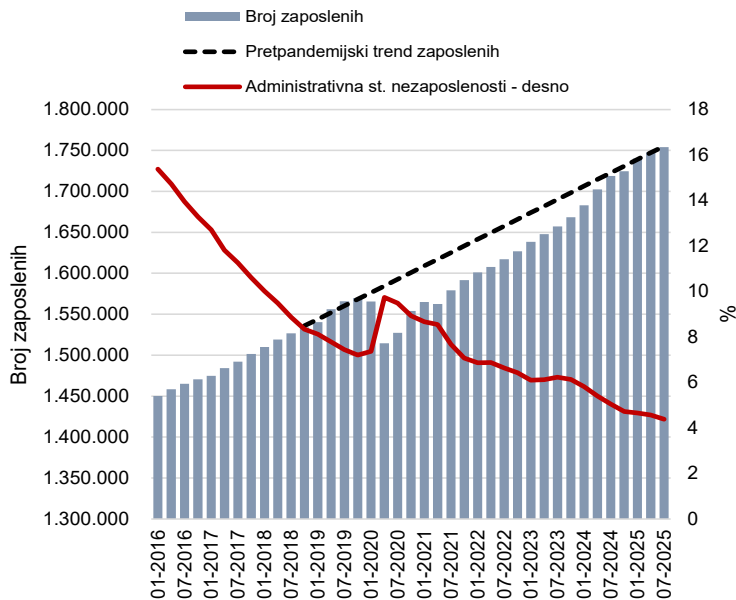
Kretanje bruto dodane vrijednosti po djelatnostima

Izvor: DZS

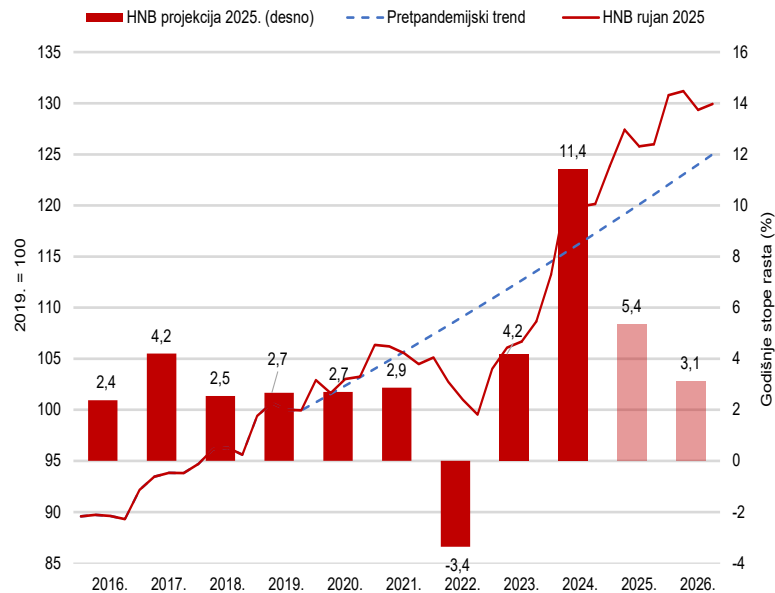
... potiče znatan porast realnih dohodaka

Povoljno makroekonomsko okruženje potiče rast zaposlenosti

Izvori: HZMO; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

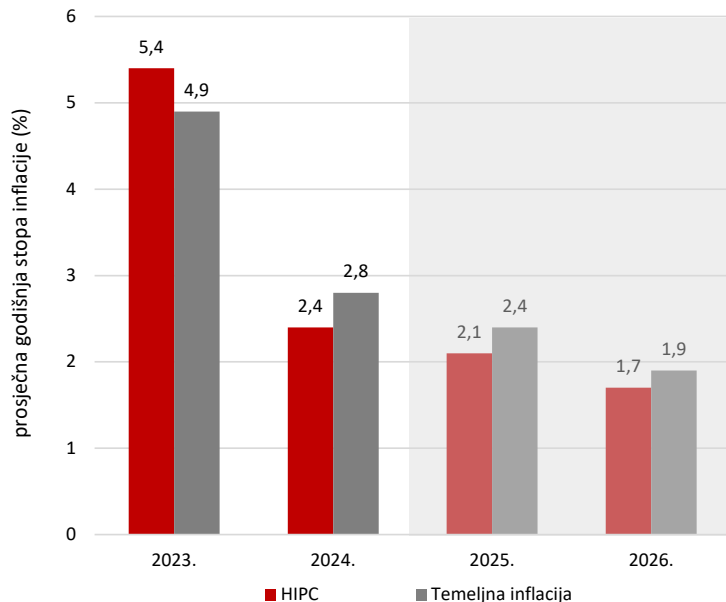
Realne plaće osjetno porasle u prošloj godini

Napomena: podaci za 3.tr.2025. završavaju s plaćama isplaćenima u kolovozu.
Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Nakon ubrzavanja u 2025., u Hrvatskoj se u 2026. očekuje usporavanje inflacije i smanjenje razlike u odnosu na prosjek europodručja

Projekcija inflacije u europodručju

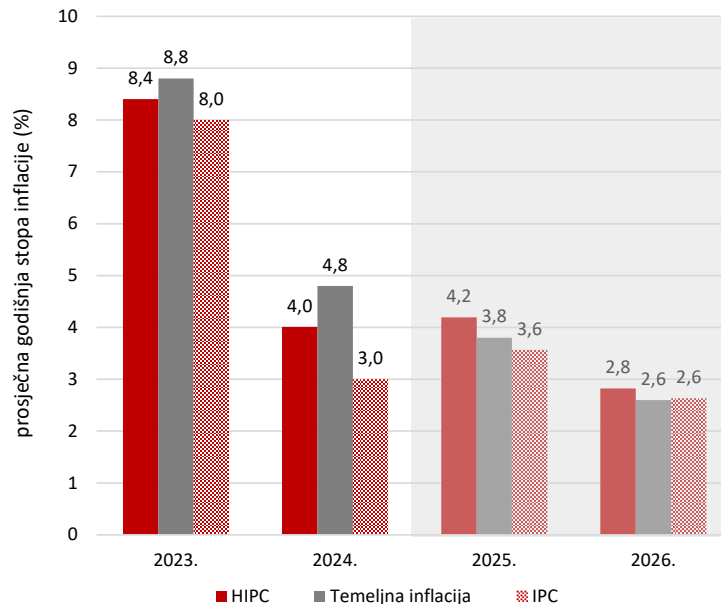
Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana. Prikazani su podaci iz rujanske projekcije.

Izvor: ESB

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Projekcija inflacije u Hrvatskoj

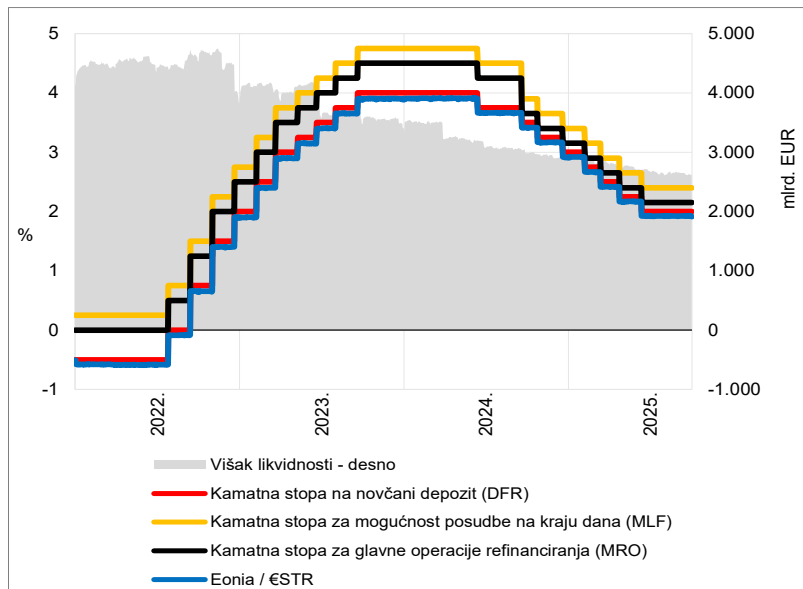

Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana. Prikazani su podaci iz rujanske projekcije.

Izvori: Eurostat; ocjene i projekcije HNB-a

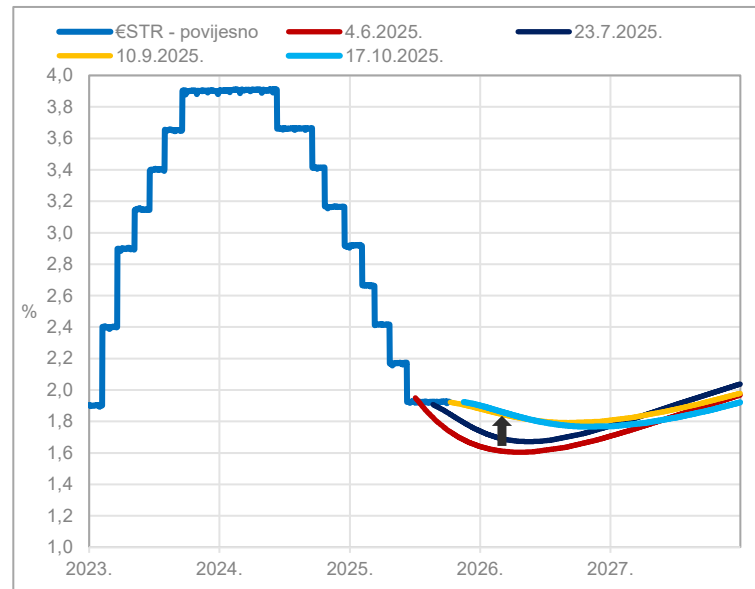
Ključne kamatne stope ESB-a smanjene su za 200 baznih bodova u neutralno područje, tržišta trenutno ne očekuju značajnije promjene stopa

Ključne kamatne stope ESB-a

Napomena: DFR (engl. deposit facility rate); MLF (engl. marginal lending facility); MRO (engl. main refinancing operations). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR.
Izvor: ESB

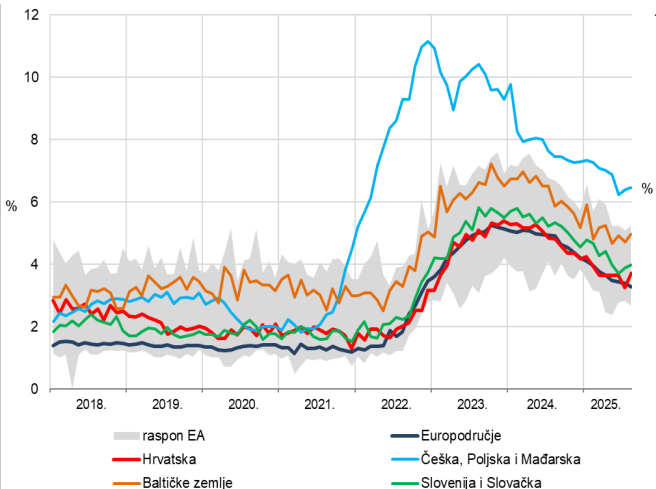
Terminska krivulja €STR

Napomena: Terminska krivulja procjenjuje se s pomoću stope iz promptnoga prekonoćnoga indeksiranog ugovora o razmjeni (engl. *overnight indexed swap rate*, OIS). Termenske krivulje označuju odabrane termenske krivulje formirane na dan prije odabranih sastanka Upravnog vijeća ESB-a te na posljednji promatrani dan.
Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

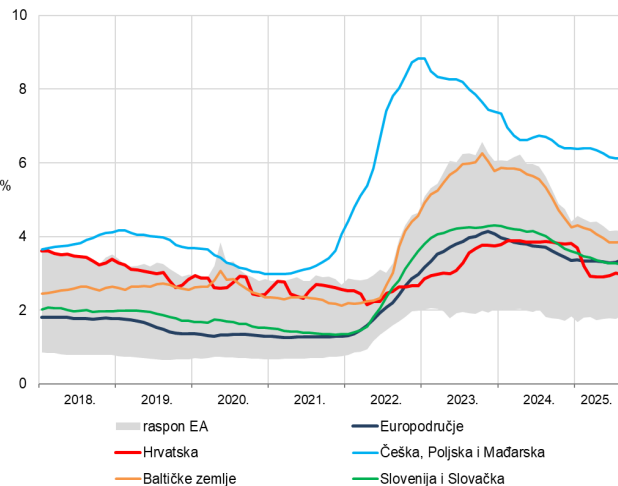
Kretanje kamatnih stopa na nove kredite u Hrvatskoj slično prosjeku europodručja

Krediti poduzećima

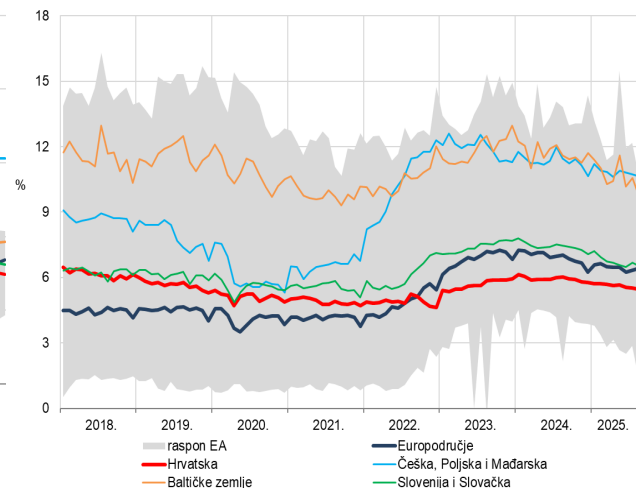
Izvor: ESB, izračun HNB-a

Stambeni krediti

Izvor: ESB, izračun HNB-a

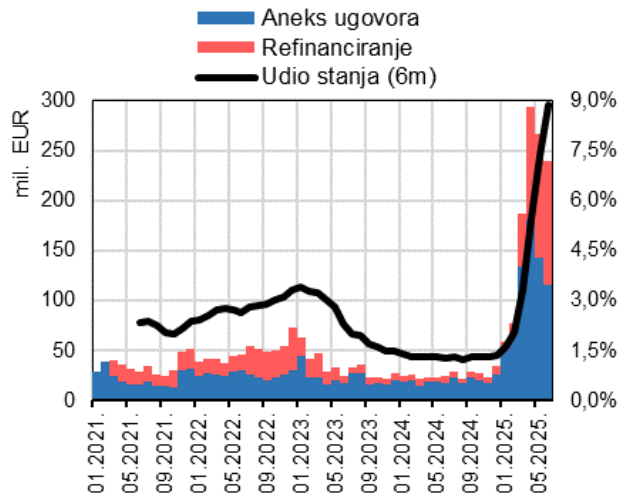
Potrošački i ostali krediti

Izvor: ESB, izračun HNB-a

U prvoj polovini 2025. pojačane izmjene uvjeta postojećih stambenih kredita, ponajprije radi smanjenja kamatnih stopa

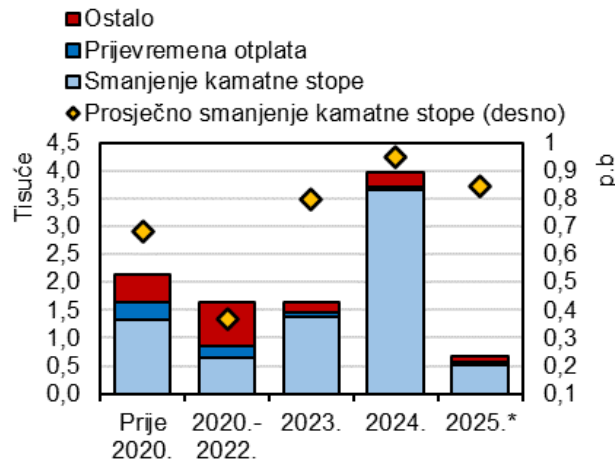
10.000 je ugovorilo s bankom izmjene uvjeta postojećih stambenih kredita (oko 9% stanja kredita)

Napomena: Udio stanja odnosi se na omjer ukupnih ponovnih sporazuma u proteklih šest mjeseci i prosječnog stanja stambenih kredita u tom razdoblju.

Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

Oko tri četvrtine ponovnih sporazuma odnosi se na smanjenje kamatnih stopa

Razdoblje isplate izvornog kredita

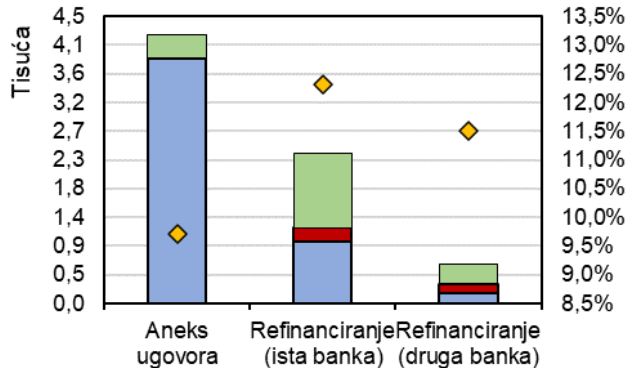
Napomena: 2025. se odnosi prvu polovinu godine. Isključene su one kreditne partije kojima iznos ponovnog sporazuma iznosi manje od 20% ukupnog iznosa glavnice. Prosječno smanjenje kamatne stope odnosi se na ponovne sporazume sa smanjenjem kamatne stope.

Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

Smanjenjem kamatnih stopa potrošači u cijelom razdoblju otplate uštedjeli prosječno 11% troška glavnice i kamata (oko 17 tis. eura)

90% ponovnih sporazuma ugovoreno je u istoj banci

- Broj kreditnih partija sa smanjenjem ročnosti
- Broj kreditnih partija s dodatnom isplatom
- Broj ostalih kreditnih partija sa smanjenjem kamatne stope
- ◆ Prosječna ušteda (% izvornog troška otplate, desno)

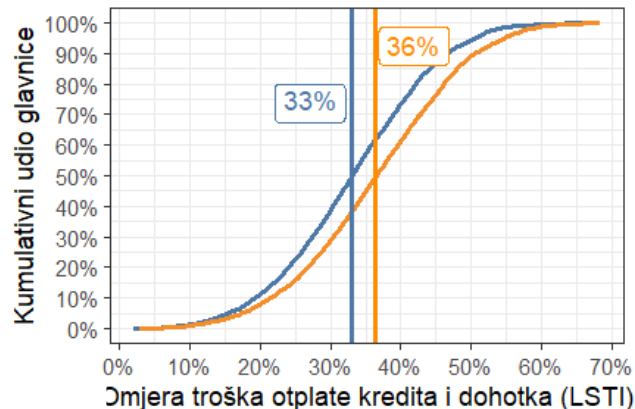

Napomena: Prikazani su ponovni sporazumi sa smanjenjem kamatne stope. Prosječna ušteda odnosi se na razliku ukupnog troška otplate glavnice i kamata u razdoblju trajanja kredita između trenutka izvorne isplate i ponovnog sporazuma za kreditne partije kod kojih nije došlo do isplate nove glavnice, odnosno nova isplata nije iznosila više od 5% ukupnog iznosa ugovorene glavnice.
Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

Mjesečni teret otplate u prosjeku se smanjio za 3,3% dohotka

- Nakon ponovnog sporazuma
- U trenutku isplate izvornog kredita

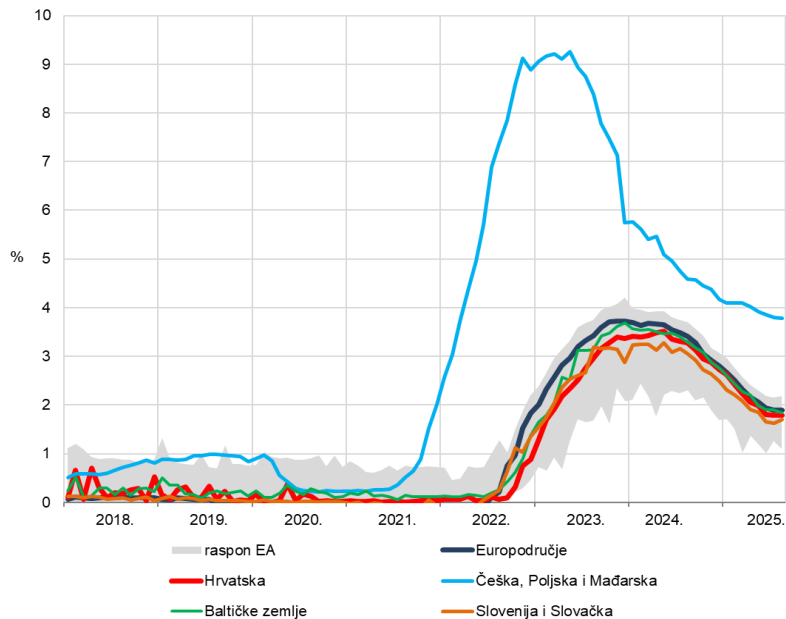

Napomena: Prikazani su ponovni sporazumi sa smanjenjem kamatne stope za kreditne partije kod kojih nije došlo do isplate nove glavnice. Prikazano je nešto manje od 5.500 kreditnih partija (76% uzorka) za koje su raspoloživi podaci o dohotku, dok su ostale kreditne partije isključene iz gornjeg prikaza. Prikazani su LSTI omjeri izračunati u trenutku ugovaranja ponovnog sporazuma u 2025. i LSTI omjeri izračunati pri posljednjoj prethodnoj isplati, što se u 91% prikazanih slučajeva odnosi na isplatu izvornog stvarnog novog kredita, a u ostalima na prethodni trenutak sklapanja ponovnog sporazuma.

Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

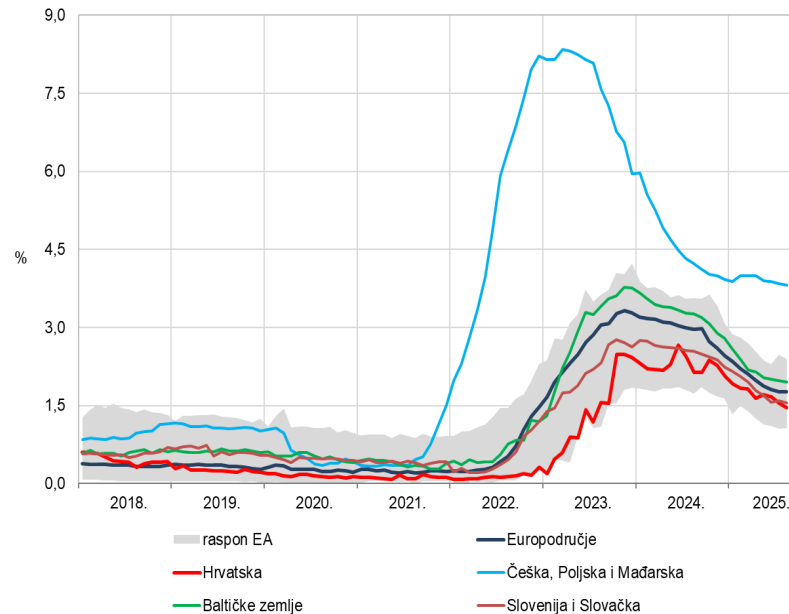
Kamatne stope na nove depozite također su slijedile sličnu pitanju kao u prosjeku europodručja

Kamatne stope na oročene depozite poduzeća

Napomena: Podaci se odnose na nove oročene depozite poduzeća.
Izvori: ESB.

Kamatne stope na oročene depozite stanovništva

Napomena: Podaci se odnose na nove oročene depozite stanovništva.
Izvori: ESB.

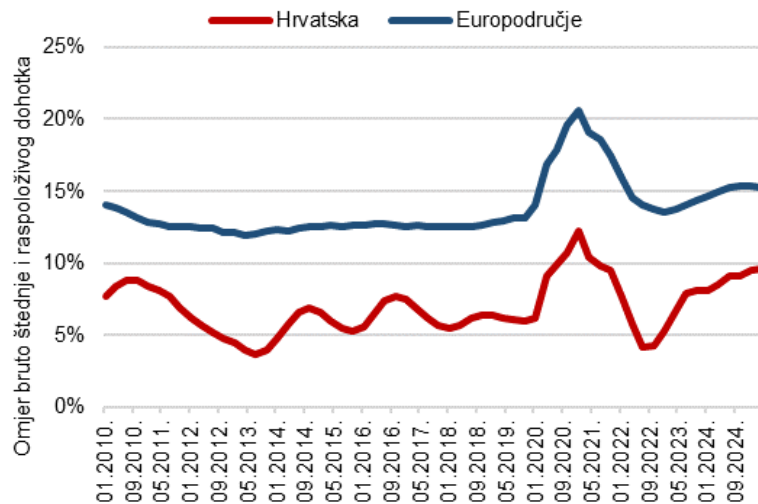
Optimizam potrošača potiče daljnji rast potrošnje – stopa štednje kućanstava tek postupno oporavlja

Rast osobne potrošnje

Napomena: Vrijednosti serija prikazane su kao pomični prosjek zadnja 4 tromjesečja
Izvori: DZS; Ipsos; izračun HNB-a

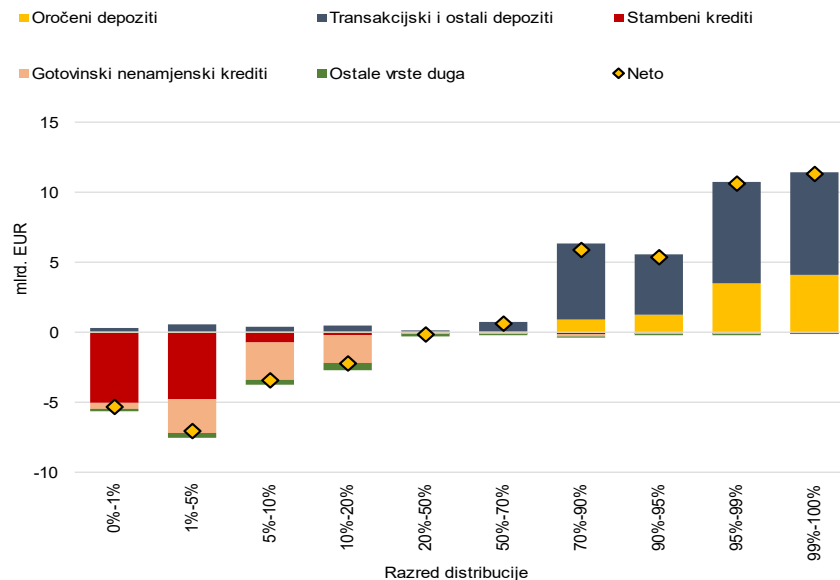
Stopa štednje kućanstava u Hrvatskoj niža je u odnosu na prosjek europodručja

Napomena: Vrijednosti serija prikazane su kao pomični prosjek zadnja 4 tromjesečja
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Rezerve likvidnosti dužnika uglavnom niske, potrošači s većim depozitima u pravilu bez kredita

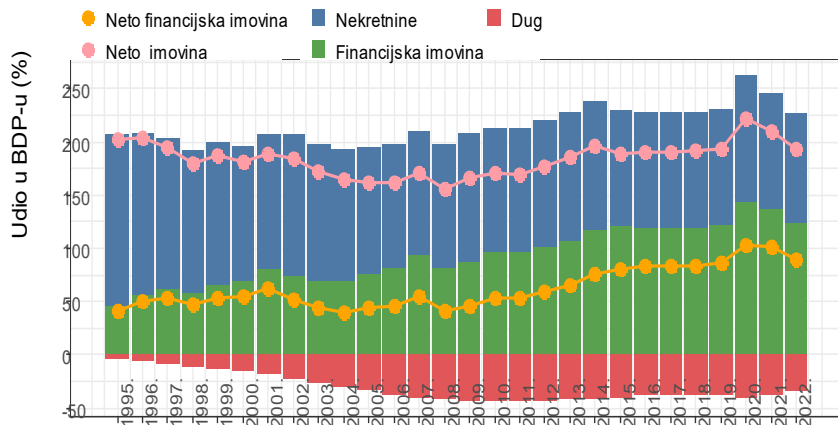
Oko 20% klijenata s glavinom obveza prema bankama istodobno posjeduje vrlo mali dio ukupnih depozita

Napomena: Prikazana je distribucija nominalnog iznosa kredita i depozita fizičkih osoba kod kreditnih institucija prema razredima distribucije neto pozicije fizičkih osoba na dan 31.12.2023., izračunate kao razlika između ukupnog duga i depozita kod kreditnih institucija. U pojedini percentilni razred uključeno je 38.407 fizičkih osoba, pri čemu su uključene sve fizičke osobe koje su na dan 31.12.2023. imale ili depozit ili dug kod kreditnih institucija
Izvor: HNB

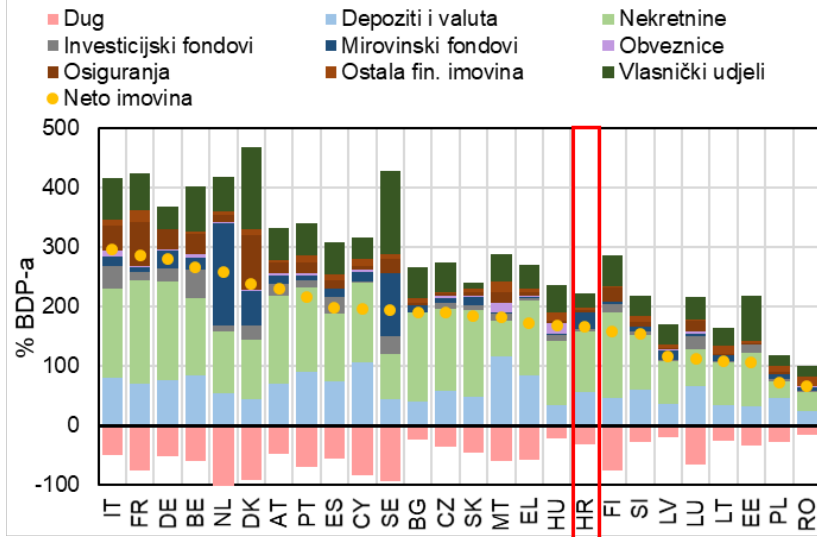
Dominantan dio neto imovine kućanstava čine nekretnine

U 2022. neto imovina hrvatskih kućanstava iznosila je 165% BDP-a

Napomena: Ukupna imovina sastoji se od financijske i realne imovine. Realna imovina procijenjena je pomoću vrijednosti nekretnina u vlasništvu kućanstava
Izvor: Eurostat; izračun HNB-a

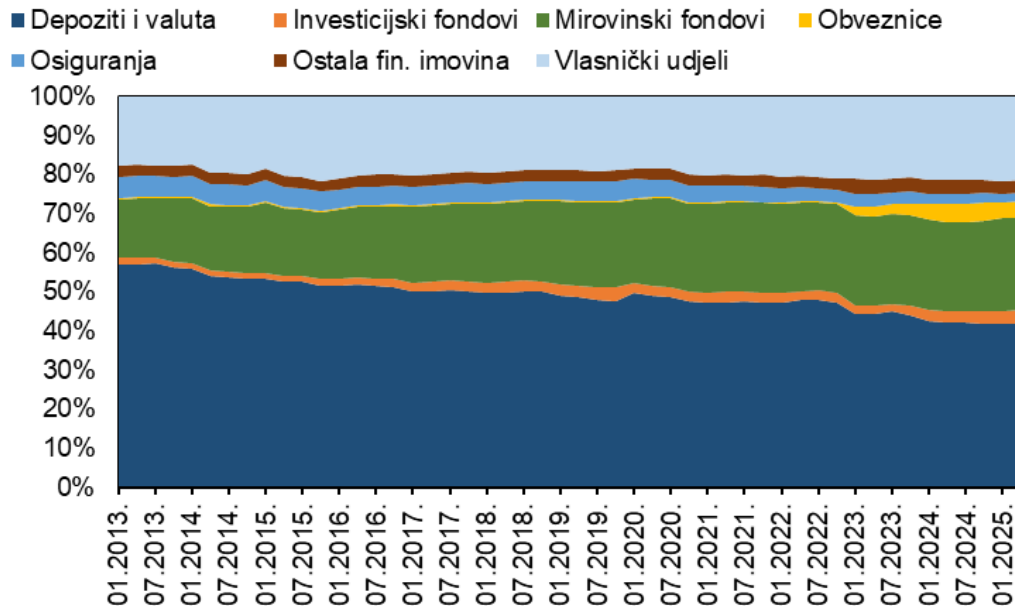
Hrvatska je po udjelu neto imovine u BDP-u nešto ispod prosjeka EU

Napomena: Podaci se odnose na 2022. godinu
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Izdanjem narodnih obveznica povećao se udio financijske imovine koji kućanstva drže u dužničkim instrumentima

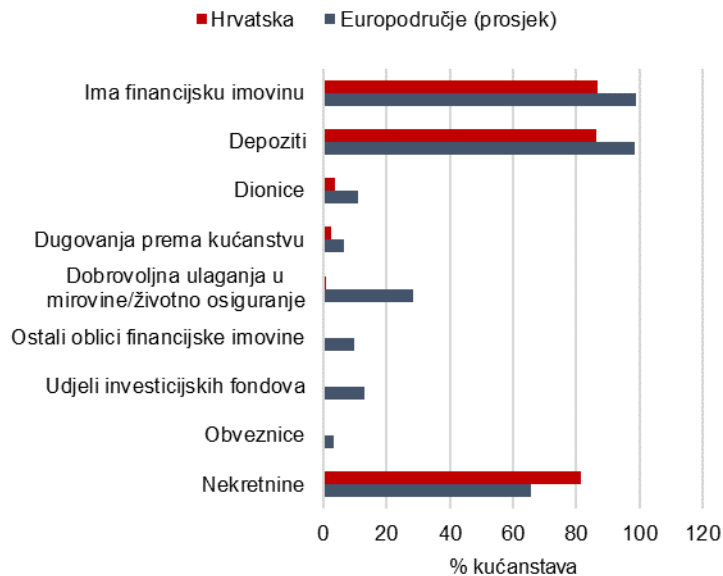
U financijskoj imovini kućanstava depoziti dominiraju

Izvor: HNB

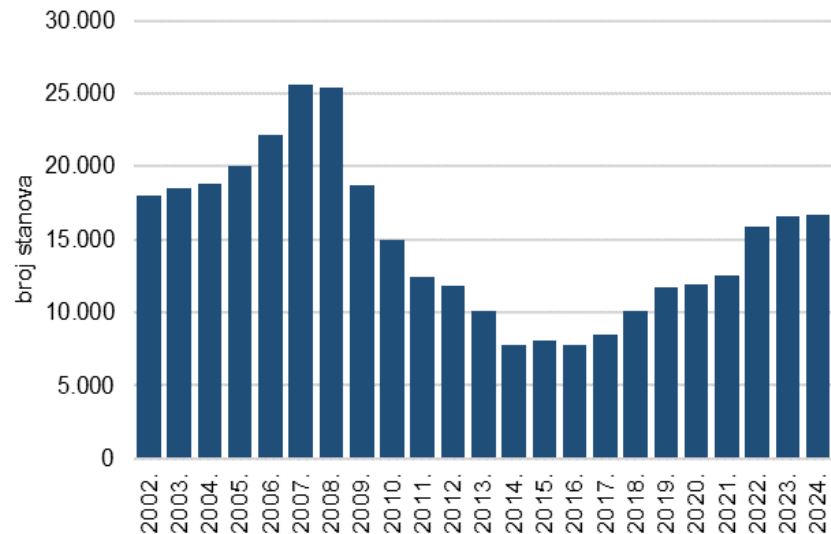
Nekretnine su među najvažnijim oblicima ulaganja u Hrvatskoj

Hrvatska ima nižu participaciju stanovništva u financijskim ulaganjima

Izvor: ESB (Anketa o financijama i potrošnji kućanstava, 4. val 2021)

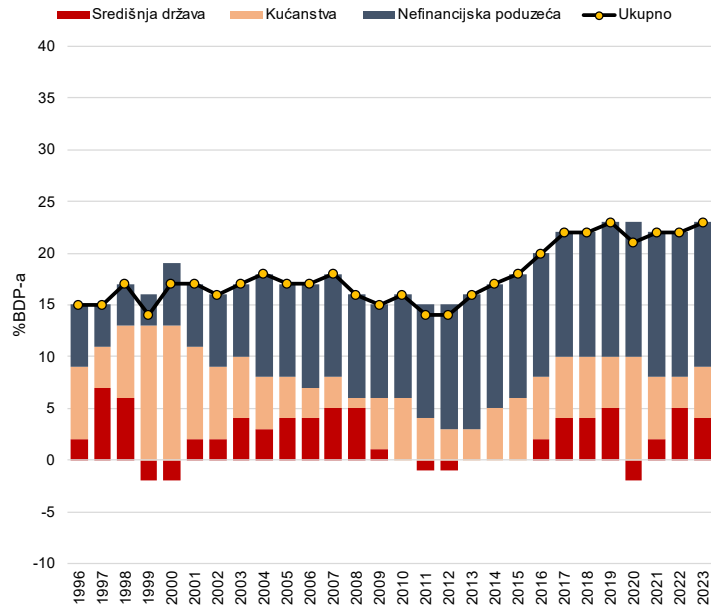
U 2024. broj završenih stanova je stagnirao

Izvor: DZS

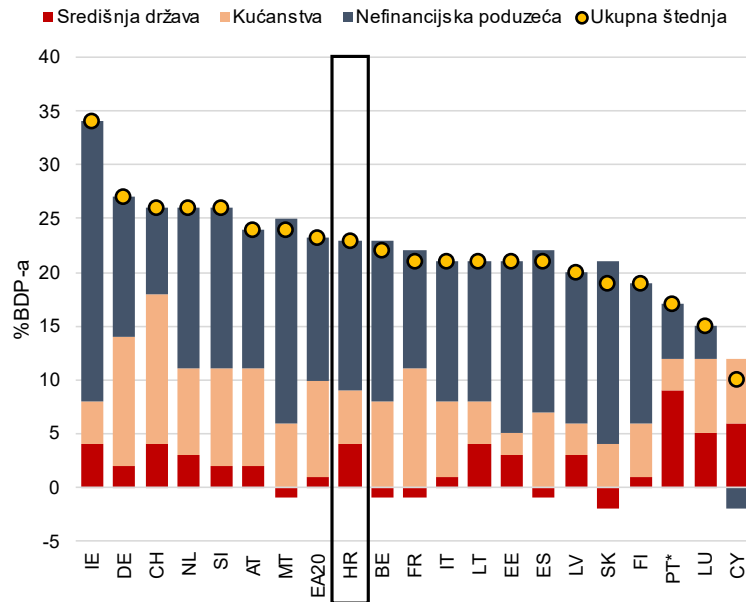
Ukupna štednja u gospodarstvu se oporavila nakon pandemijskog šoka

Povoljni poslovni rezultati poduzeća znatno doprinose povećavanju ukupne nacionalne štednje

Izvor: Eurostat

Ukupna štednja u Hrvatskoj je blizu prosjeka europodručja

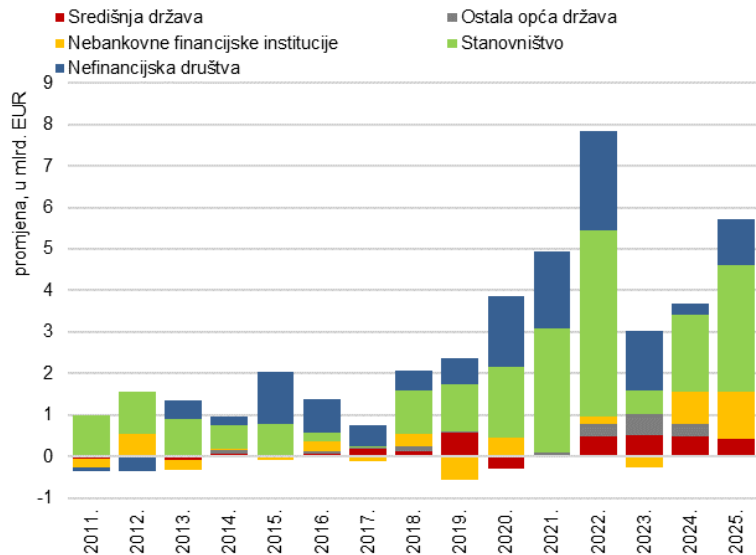

Napomena: Vrijednosti za Portugal odnose se na 2022. godinu zbog nedostatka podataka za sektor kućanstva.

Izvor: Eurostat

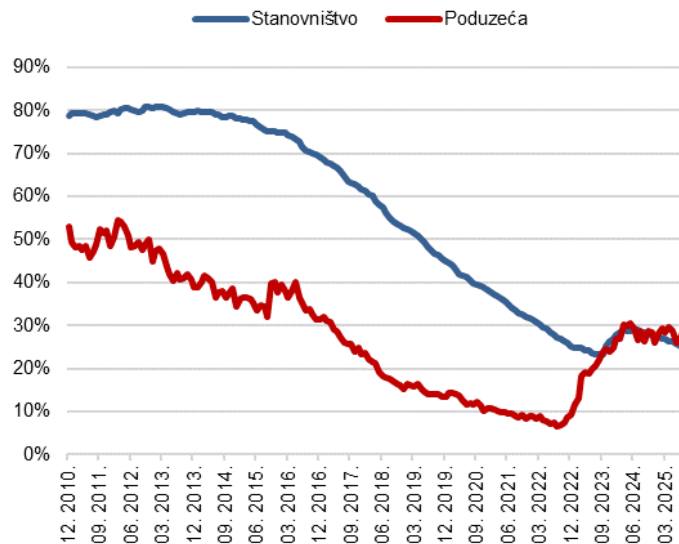
Kretanju ukupnih depozita najviše pridonosi rast depozita stanovništva

Promjene ukupnih depozita po institucionalnim sektorima

Napomena: Podatak za 2024. godinu odnosi se na kumulativ 12 mjeseci do rujna 2024. godine
Izvori: HNB

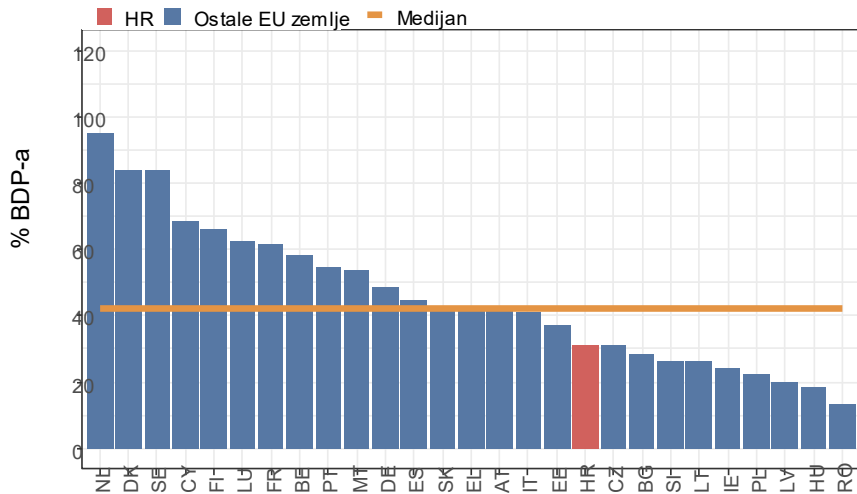
Udio oročenih depozita u ukupnim depozitima

Napomena: Ukupni depoziti uključuju prekončne i oročene depozite, depozite s otkaznim rokom i repo ugovore
Izvori: HNB

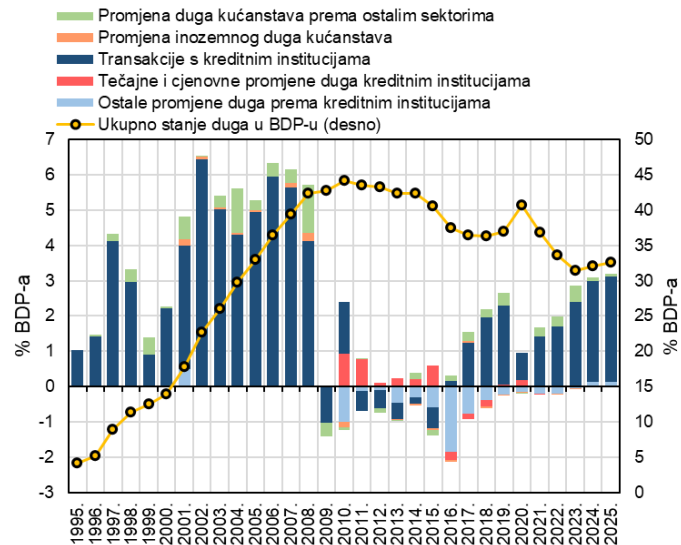
Dug kućanstava raste s vrlo niske razine, no stopa njegovog rasta ubrzava

Kućanstva u Hrvatskoj manje su zadužena u odnosu na ostale članice EU

Napomena: Prikazani su podaci za 2.tr.2025.
Izvor: Eurostat

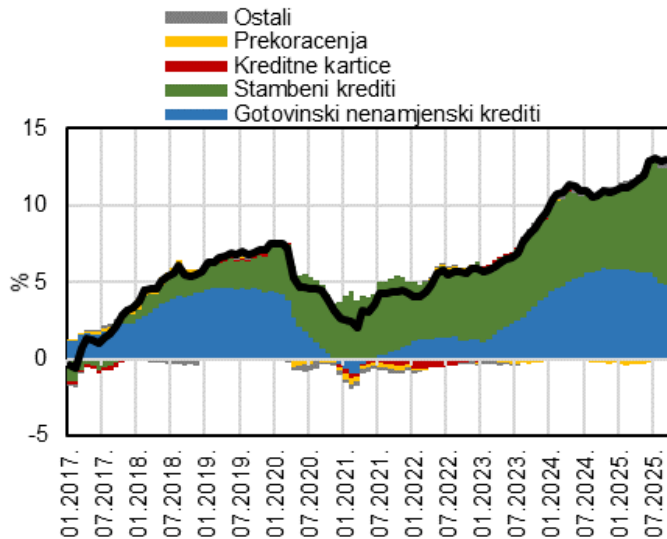
Neto priljev kredita kućanstvima dosegao je najvišu razinu u posljednjih 15 godina

Izvor: HNB

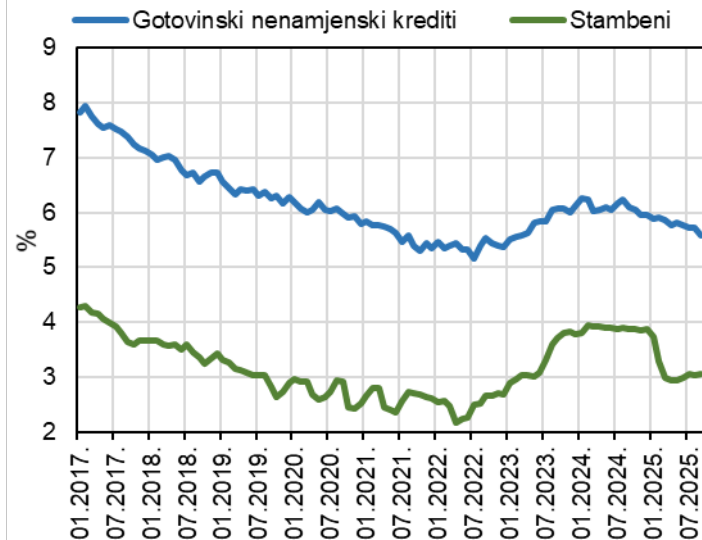
Krediti kućanstvima nastavili su snažno rasti u 2025.

Rast stambenih kredita ubrao se u prvju polovici 2025.

Izvor: HNB

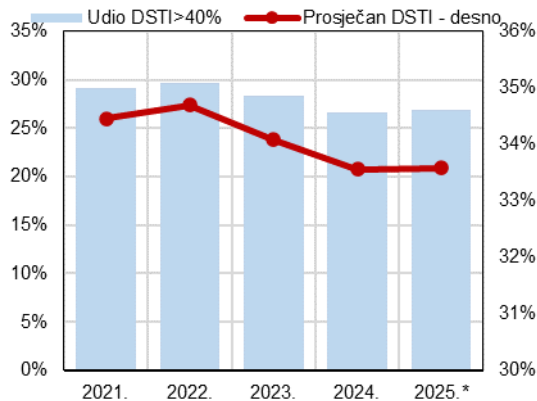
Kamatne stope na nove stambene kredite smanjile su se za oko 1 p.b. u prvju polovici 2025.

Izvor: HNB

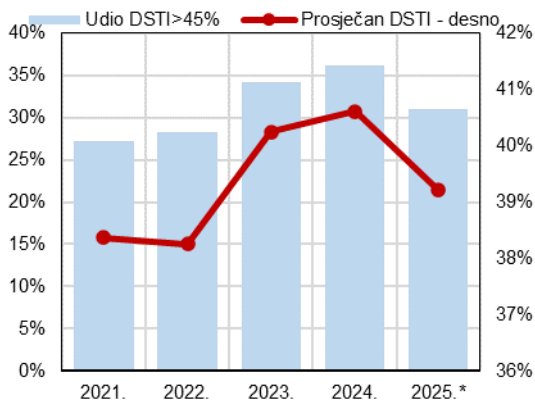
Znatan dio novih kredita kućanstvima odobravao se uz relativno blage uvjete

Više od četvrtine korisnika gotovinskih kredita na otplatu mjesečno izdvaja više od 40% dohotka

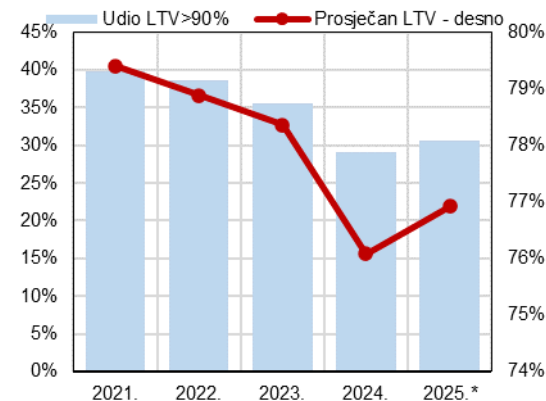
Napomena: * Za 2025. prikazani su podaci zaključno s lipnjem
Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

Oko trećine korisnika stambenih kredita na otplatu mjesečno izdvaja više od 45% dohotka

Napomena: * Za 2025. prikazani su podaci zaključno s lipnjem
Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

Oko 30% dužnika uzima kredit čiji iznos premašuje 90% vrijednosti nekretnine u zalogu

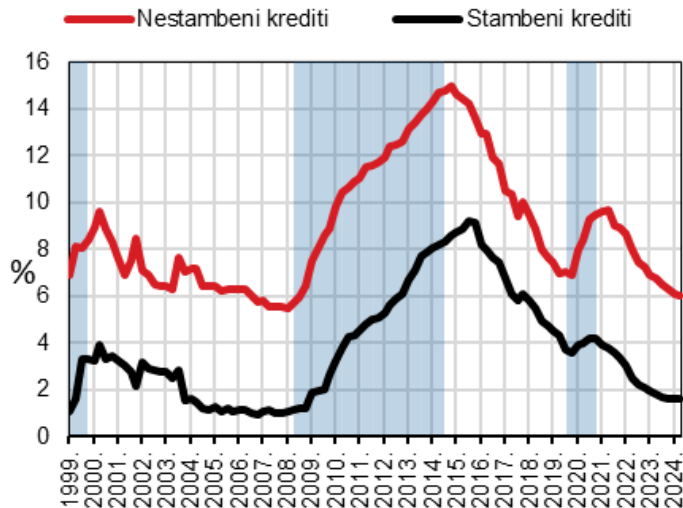
Napomena: * Za 2025. prikazani su podaci zaključno s lipnjem
Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

HNB je od 1.7.2025. ograničio kriterije kreditiranja potrošača

DSTI omjer	max 45% za stambene kredite (uz 20% iznimki po tromjesečju, od čega $\frac{3}{4}$ kredita za rješavanje stambenih potreba) max 40% za nestambene kredite (uz 10% iznimki po tromjesečju)
LTV omjer	max 90% za sve kredite osigurane nekretninom (uz 20% iznimki po tromjesečju, od čega $\frac{3}{4}$ kredita za rješavanje stambenih potreba)
Ročnost	max 30 godina za stambene i nestambene kredite osigurane nekretninom max 10 godina za ostale nestambene kredite

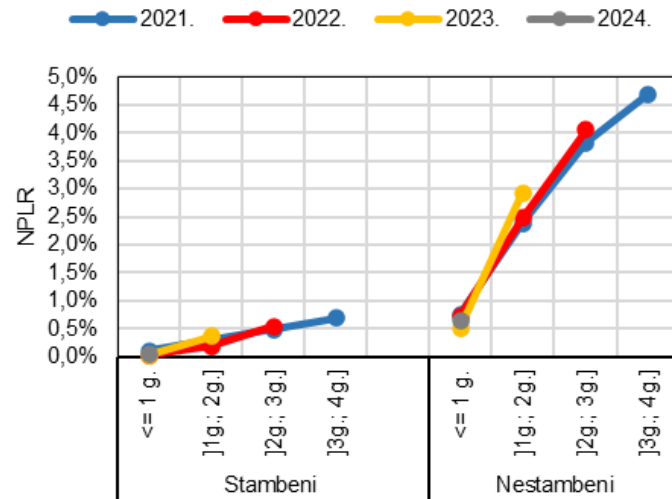
Sistemi rizici se materijaliziraju u nepovoljnim makrofinancijskim uvjetima, nestambeni krediti su osjetljiviji na poteškoće u otplati

U razdobljima nepovoljnih gospodarskih kretanja nestambeni krediti su se snažnije i ranije kvarili od stambenih

Napomena: Osjenčana područja prikazuju razdoblja recesije.
Izvor: HNB

I kod kredita odobrenih zadnjih godina, veće poteškoće s otplatama kod nestambenih nego kod stambenih kredita

Napomena: Prikazan je udio broja stambenih kredita svrstanih u "B" i "C" rizične skupine. X-os označava proteklo razdoblje od trenutka isplate kredita.
Izvor: HNB (Uvjeti kreditiranja potrošača)

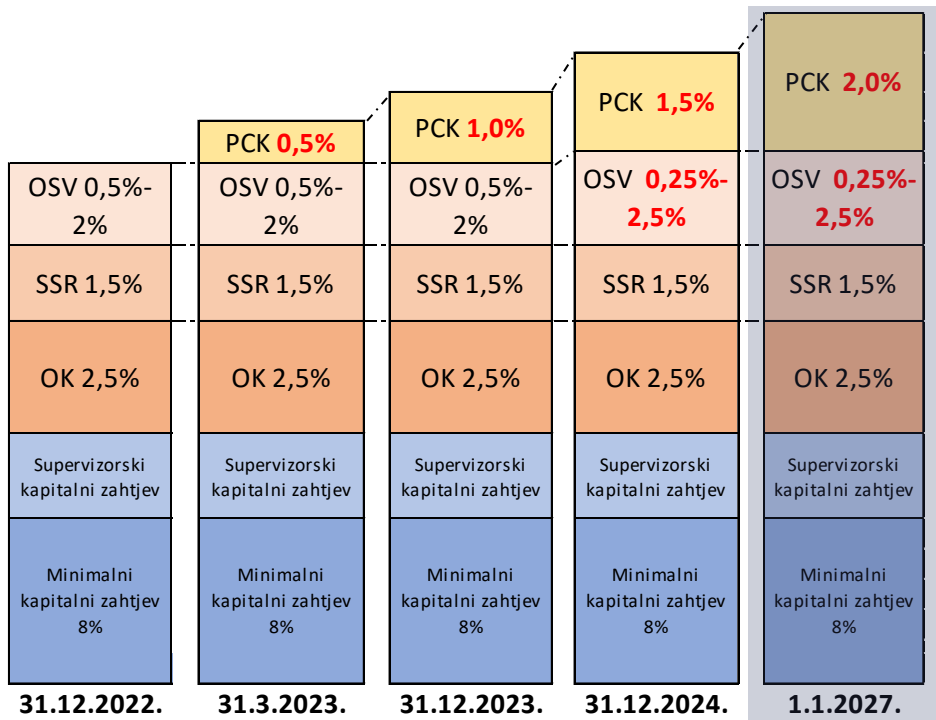
Ograničenja će ponajprije utjecati na gotovinske kredite, dok je očekivani učinak na stambeno kreditiranje blaži

- simulacija učinka na kreditima odobrenima od 8.2023. - 7.2024.:
  - pretpostavlja se da se potrošači prilagođavaju ograničenjima DSTI i LTV omjera na način da smanjuju glavnice (oba omjera) i produljuju dospjeće (samo kod DSTI), gdje je to moguće. Potrošači koji bi inicijalnu glavnice morali smanjiti za 10% ili više neće uzeti kredit. Krediti kojima je umanjenje glavnice manje od 5% se odobravaju uz smanjeni iznos glavnice (do 5%).

Stambeni krediti	Nestambeni krediti
<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj kredita ↓3% ○ Izнос kredita ↓4% ○ Godišnja stopa rasta ↓0,6 do 0,7 pp (s ~10%) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Broj kredita ↓14% ○ Izнос kredita ↓9% ○ Godišnja stopa rasta ↓3,2 do 3,9 pp (s ~16%)

- iako uvođenje mjera nije motivirano inflacijom, u uvjetima brzog rasta potrošnje kućanstava ove mjere djeluju i u smjeru **smanjenja inflatornih pritisaka povezanih s povećanom potražnjom**

U uvjetima povećanih neizvjesnosti i cikličkih rizika povezanih sa snažnim rastom kredita i cijena nekretnina, HNB je jačao i zaštitne slojeve kapitala

- Kombinirani zaštitni sloja kapitala je od 2022. do 2024. povećan s **4% - 6%** na **5,5% - 8%**
- Dodatni kapitalni zahtjevi povećavaju otpornost banaka u slučaju materijalizacije rizika

Kratice:

PCK – protuciklički zaštitni sloj kapitala;

OSV – zaštitni sloj za ostele sistemski važne institucije;

SSR – zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik;

OK – zaštitni sloj za očuvanje kapitala

HNB

Hvala na pažnji!

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV